
Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

Lukács evangéliuma

Jézus megkísértése

Jézus a Szentlélektől eltelve elment a Jordántól, s a Lélek ösztönzésére a pusztába vonult negyven napra. Itt megkísértette az ördög. Ezekben a napokban, nem evett semmit sem, de végül is megéhezett. Ekkor így szólt hozzá az ördög: „Ha Isten Fia vagy, mond ennek a kőnek, hogy váljék kenyérré!” De Jézus ezt felelte: „Írva van, nem csak kenyérral él az ember.”¹ Erre az ördög felvezette egy magas hegyre, és egy szempillantás alatt megmutatta neki a földkéregség minden országát. „Mindezt a hatalmat és dicsőséget neked adom – mondta -, mert hisz én kaptam meg, és annak adom, akinek akarom. Ha leborulva hódolsz előttem, az mind a tied lesz.” Jézus elutasította: „Írva van: Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!”² Ekkor Jeruzsálembe vitte, a templom párkányára állította, és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, vedd le magad innét! Hisz írva van: Angyalainak parancsolta felőled, hogy oltalmazzanak, és: Kezükön hordoznak majd, nehogy kőbe üsd a lábad.”³ De Jézus ezt válaszolta: „Az is írva van: Ne kísértsd Uradat, Istenedet!”⁴ Miután az ördög minden kiértést végbevitt, egy időre elhagyta Jézust.

Fontosabb kifejezések, megállapítások:

Bevezető gondolatok: A kísértést mindhárom szinoptikus (együttlátó) evangélista elbeszéli. Amíg azonban Márk csak a kísértés tényét közli, addig Máté és Lukács a kísértés mibenlétét mondja el. Mind Máténál, mind Lukácsnál három fajta kísértésről van szó. A második és a harmadik kísértés sorrendje viszont eltérő. Valószínű, hogy a kísértések eredeti sorrendjét Máté evangélista őrizte meg.⁵

---

¹ MTörv 8,3

² MTörv 6,13

³ Zsolt 91,11

⁴ MTörv 6,16

⁵ Erre az a tény utal, hogy a kísértéseknél bizonyos fokozat érezhető. Jézusnak először önmaga előnyére kellene csodát tennie – kenyér. Majd látványos mutatvánnyal hírnevet és dicsőséget szereznie – templom. Az utolsó kísértés lenne a csúcspont, ami az Istentől való teljes elfordulást és a sátán imádását kívánja meg.

Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

Lukács evangélista elsősorban a Jeruzsálem központi jelentőségét akarta hangsúlyozni, hisz a legfontosabb dolgok Jeruzsálemben játszódnak le /Bevonulás Jeruzsálembé: Az utolsó vacsora: Jézus halála és feltámadása/.

Lélek: Isten Lelke- szó eredetileg a levegő mozgását jelenti, a szelet, amely Isten lélegzése. Isten lelke, mint éltető principium, életadó erő szerepel az ószövetségben. Lebegett: - participiuma tartós cselekvést jelöl, mely vonatkozhat a múltra is, de folyamatos cselekvésként is tekinthető. Isten: Elohim- mint absztrakt többes szám, amely tulajdonságok állapotok egybefoglalását jelöli. Tehát valamennyi isteni tulajdonság összefoglalása egy személyes egységben, az Isteni hatalomteljesség kifejezése. Még jelentősebbnek tűnik **Isten Lelkének**⁶ (hr, vkn) „saját” tevékenysége, amelyről az Ószövetség sokszorosán tanúskodik: őt egészen archaikusan Jahve lélegzetének fogták fel, amelyet minden élőlénybe belélehel, mint a mindent megjelenítő láthatatlan Isteni erőt, amely az ember számára egészen közeliként és közvetlenül megtapasztalható. Ő az, aki serkenti a prófétákat is a felszabadító és megerősítő szavaik kimondására /Iz 61, 1/ és Felkentjén, a Messiáson, Isten árasztja ki őt szolgájára, hogy igazságot vigyen a nemzeteknek /Iz 42, 1/ minden emberre /Iz 4,4-6, Iz 32,15-20/. A Lélek újjá fogja őket teremteni, és közvetlen Istenközösségben részesíti, nem szorulnak többé kívülről jövő közvetítésre. Isten elküldte lelkét /Bölcs 9,17/, aki a nép között maradt, megszomorították őt, de ő harcba szállt azokkal, akik megszomorították. Itt az Istentől kapott ajándék megtapasztalásán van a hangsúly, és ebben az ajándékban Isten önmagát, dinamikus jelenlétét közli, és az embereket megmozdítja maga felé.

Negyven nap: A Szentírásban a negyvenes szám gyakran szerepel szimbolikus értelemben. A „nagyon sok” és a „lehető legtöbb” gondolatát fejezi ki. Az Ószövetségben különböző események alkalmával kapcsolatban találkozunk vele: vízözön (Ter 7,17), Mózes a Sínai hegyen (Kiv 24,18), Illés vándorlása (1Kir 19,8), továbbá kiemelhetjük Izrael negyven éves vándorlását a pusztában, amely egyrészt az Istennel találkozás és a kinyilatkoztatás színhelye, másrészt a próbatétel korszaka a választott nép számára.

Megkísértés: próbatétel – magának a rossznak vonzó ereje van, amely erkölcsi rosszra indítja, bűnbe viszi az embert. Aki elbukik a kísértésen, az magától Krisztustól szakad el. A keresztényeknek örülniük kell, ha kísértést szenvednek, mert így juthatnak el a keresztény nagykorúságra, az örök életre.

Ördög: latinul diabolus: a **διαβολος**, görög eredetű szó, s eredeti értelemben rágalmozót, áskálódót, zavart keltőt jelent. Bukott angyal, aki szabad elhatározásából száll szembe Istennel és a krisztusi üdvrenddel. Ő a gonoszság, kárhozat és a bűn megtestesítője. Vallástörténeti kutatások szerint, minden korban, vallásban voltak ártó szellemek, istenek, amik/akik a bajokat, különféle betegségeket okozták. Az Egyház, illetve a kinyilatkoztatás ezeket a lényeket kiegészíti azzal a ténnyel, hogy őket is Isten teremtette, de személyes bűnük által buktak el, szoros kapcsolatban állnak az emberi bűnnel, szenvedésekkel... A Szentírásban az ördög nem mitológiai alak, nem szimbolikus szemléltetés a jó és a rossz

⁶ Isten Lelke- szó eredetileg a levegő mozgását jelenti, a szelet, amely Isten lélegzése. Isten lelke, mint éltető principium, életadó erő szerepel az ószövetségben. Lebegett: - participiuma tartós cselekvést jelöl, mely vonatkozhat a múltra is, de folyamatos cselekvésként is tekinthető. Isten: Elohim- mint absztrakt többes szám, amely tulajdonságok állapotok egybefoglalását jelöli. Tehát valamennyi isteni tulajdonság összefoglalása egy személyes egységben, az Isteni hatalomteljesség kifejezése.

Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

küzdeme, hanem léte meg van alapozva az angyalokról szóló tanításban. Szerepét azonban a Szentírás a régi mitológiai világnépek eszközeivel írja el.

Nevei az Ószövetségben:

- a. Sed/sedim – hatalmasság, úr (MTörv 32,17)
- b. Mazzik/mazzikim – ártó szellem
- c. mehabbel – büntető szellem
- d. seirim – bakformájú (Lev17,7)
- e. ruah tumah – tisztátalan lélek
- f. sátán (héberül) – vádló, tagadó – mert célja, hogy az embert is abba a kárhozatba vigye, melyet ő saját maga választott, ennek érdekében Isten előtt vádolja és önmagához hasonlónak mondja az embert.

Nevei az Újszövetségben:

1. szatanasz – 34-szer szerepel
2. a diabolosz – 37-szer szerepel
3. daimonion – azaz démon 63-szor szerepel
4. Béliál
5. Belzebul
6. ellenség – Mt13,39
7. gonosz – Mt13,29
8. evilág fejedelme – Jn12,31:14,30 és ehhez hasonlók.

Már az első egyházatyáknál világos, hogy e nevek a „bukott angyalok” neveit adja vissza, s mint az angyaloknál, úgy az ördögöknél is valamilyen rangsor megfigyelhető. Uralmuk véges, mert Krisztus második ítéletével végleg megszűnik. Az ördögűzések és gyógyítások mutatják, hogy Krisztussal szemben tehetetlen, lebukott az égből és hatalmát csak Jézus szenvedése idején bontakoztathatja ki Júdásban és a tanítványok megbotránkoztató magatartásában. És bár a kereszthalál az ő győzelmének látszik, mégis a teljes veresége.

A talmud és a Jézus korabeli hagyományok leírása alapján: „Isten teremtményei, akiket a 6. nap estéjén kezdett alkotni, de jött a szombat, ami megakadályozta a testük megteremtését, ezért torzók maradtak. Az ördögök természetük szerint szellemek, de szárnyuk van, ételre és italtra van szükségük, és párással szaporodnak, láthatatlanok, de emberi vagy állati alakban képesek megjelenni... A Talmud szerint megláthatók, ha valaki szitált hamut hint az ágyra. Számuk igen nagy, tele van velük a világ, királyuk a főördög, Asmodeus –(sátán). Lakóhelyük a pusztaság, épületroncsok, pocsolyás, mocsaras helyek, sírok... Főként éjszaka tevékenykednek...”

Angyalok: görög eredetű szó: **αγγελος** – **küldött**. Tiszta szellemi lények. Személyek, értelműk és szabad akaratuk van, de nincs testük. A szellemi teremtmények léte csak azt mutatja, hogy az ember a történelem és az üdvösség útján mélyebb dimenziójú. Az angyalok az üdvösségtörténetben a mi szolgatársaink Isten előtt (8Jel 22,9). Az apokaliptikus irodalomban és a népies vallási felfogásban még jelentősebb szerepet kapnak, de mindig Isten abszolút és kizárólagos uralma alatt. Az angyalok 9 karának bemutatása elsősorban bizánci és hatásainak kitett korai ábrázolása festményeken, ikonokon.

A 8. Bibliaóra kiegészítő melléklete

I.

Máté 4,1 - 4,11	Márk 1,12 - 1,13	Lukács 4,1 - 4,13	János
Jézus megkísértése ¹Akkor a Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy a sátán megkísértse. ²Negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett. ³Odalépett hozzá a kísértő, és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré.” ⁴Azt felelte: „Meg van írva: Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden tanítással is, amely az Isten szájából származik.” ⁵Most a szent városba vitte a sátán, és a templom párkányára állította. ⁶„Ha Isten Fia vagy - mondta -, vedd le magad, hiszen írva van: Parancsot adott angyalainak, a kezükön hordoznak majd, nehogy kőbe üsd a lábad.” ⁷Jézus így válaszolt: „Az is meg van írva: Ne kísértsd Uradat, Istenedet.” ⁸Végül egy igen magas hegyre vitte a sátán, s felvonultatta szeme előtt a világ minden országát és dicsőségüket. ⁹„Ezt mind neked adom - mondta -, ha leborulva imádsz engem.” ¹⁰Jézus elutasította: „Távozz sátán! Meg van írva: Uradat, Istenedet imádd, s csak neki szolgálj!” ¹¹Erre otthagyta a sátán és angyalok jöttek a szolgálatára.	Jézus megkísértése ¹²A Lélek nyomban arra ösztönözte, hogy menjen ki a pusztába. ¹³Negyven napig kinn maradt a pusztában, közben megkísértette a sátán. Vadállatokkal volt együtt, de angyalok szolgáltak neki.	Jézus megkísértése ¹Jézus a Szentlélektől eltelve elment a Jordántól, s a Lélek ösztönzésére a pusztába vonult ²negyven napra. Itt megkísértette a sátán. Ezekben a napokban nem evett semmit sem, de végül is megéhezett. ³Ekkor így szólt hozzá a sátán: „Ha Isten Fia vagy, mondd ennek a kőnek, hogy váljék kenyérré!” ⁴De Jézus ezt felelte: „Írva van, nemcsak kenyérral él az ember.” ⁵Erre a sátán fölvezette egy magas hegyre, és egy szempillantás alatt megmutatta neki a földkerekség minden országát. ⁶„Mindezt a hatalmat és dicsőséget neked adom - mondta -, mert hisz én kaptam meg, és annak adom, akinek akarom. ⁷Ha leborulva hódolsz előttem, az mind a tied lesz.” ⁸Jézus elutasította: „Írva van: Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!” ⁹Ekkor a sátán Jeruzsálemba vitte, a templom párkányára állította és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, vedd le magad innét!” ¹⁰Hisz írva van: Angyalainak parancsolta felőled, hogy oltalmazzanak, és: ¹¹Kezükön hordoznak majd, nehogy kőbe üsd a lábad.” ¹²De Jézus ezt válaszolta: „Az is írva van: Ne kísértsd Uradat, Istenedet!” ¹³Miután a sátán minden kísértést végbevitt, egy időre elhagyta Jézust.	